

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4Csp/83/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418202212
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2020:8418202212.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobkyne: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanej: D. C., D.. XX.XX.XXXX, H. N. A. X, XXX XX L. o zaplatenie 4930,79 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a .
- II. Žalovanej náhradu trov konania proti žalobkyni n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na súd dňa 04.10.2018 v jej konečnej úprave pripustenej uznesením súdu zo dňa 23.01.2019 č.k. 4Csp 83/2018-68 domáhala na žalovanej zaplatenia istiny 4.930,79 eur, kapitalizovaných zmluvných úrokov a úrokov z omeškania v sume 1.755,15 eur a 1.608,26 eur, zmluvných úrokov vo výške 19 % ročne zo sumy 4.930,79 eur od 01.07.2018 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 4.930,79 eur od 01.07.2018 do zaplatenia, a náhrady trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne odôvodnil tvrdeniami, že dňa 25.04.2013 Poštová banka a.s. v postavení veriteľa a žalovaná v postavení dlžníka uzavreli zmluvu o úvere č.3047630013, ktorej súčasťou sú všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky banky pre úver. Na základe tejto zmluvy Poštová banka a.s. poskytla žalovanej úver vo výške 6.000 eur. Žalovaná sa v zmluve zaviazala vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške podľa zmluvy. Výška každej splátky, vrátane skladby a splatnosti jednotlivých splátok úveru, je zrejmá z predpisu splátok predloženého spolu so žalobou. V prípade, že súčasťou zmluvy o úvere je aj dohoda o poistení schopnosti žalovanej splácať úver, v mesačnej splátke je zahrnuté aj dohodnuté poistné vo výške určenej sadzovníkom banky. V prípade, ak ide o poistenie dobrovoľné vo forme doplnkovej služby, takéto poistné sa nezapočítava do celkových nákladov úveru (§ 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

3. Žalovaná záväzok zo zmluvy o úvere splatila len čiastočne. Jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v listine „Aktuálny stav úveru,,“ v časti „Zaplatené splátky“, vyhotovenej z bankového informačného systému ku dňu 30.06.2018 vedeného v súlade s § 40 ods. 8 a 9 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení. Do uvedeného dátumu žalovaná zaplatila na istinu 1.069,21 eur, na úroky 2.344,88 eur, a na poplatky 251,36 eur. Po 30.06.2018 už nezrealizovala žiadnu úhradu.

4. V zmysle obchodných podmienok banky pre úver, ak je klient v omeškaní s platením čo i len jednej splátky, veriteľovi vzniká nárok požadovať predčasné splatenie celého úveru vrátane príslušenstva. Pred zosplatením úveru v danej veci bol Poštovou bankou a.s. uplatnený postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a žalovanej bolo zaslané upozornenie. V upozornení pred zosplatením bola

žalovaná oboznámená s tým, že je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti pohľadávka zo zmluvy o úvere, a súčasne bola vyzvaná na zaplatenie dlžnej sumy. Vzhľadom na to, že žalovaná úhradu dlžnej sumy nevykonala do 15 kalendárnych dní od doručenia upozornenia, Poštová banka a.s. pristúpila k zosplateniu úveru listom „Výzva na úhradu dlžnej sumy“. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. II/2018 zo dňa 25.10.2018, vrátane jej prílohy, Poštová banka a.s. pohľadávku zo zmluvy o úvere voči žalovanej postúpila na žalobkyňu.

5. Právnym titulom uplatnenej pohľadávky je zmluva o úvere uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. V zmysle obchodných podmienok ak sa úver stane predčasne splatným, veriteľ je ďalej oprávnený nespлатenú istinu úročiť úrokom dojednaným v zmluve, v danom prípade úrokmí vo výške 19% ročne. Žalobkyňa si žalobou uplatnila aj nárok na úroky z omeškania podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., tzn. vo výške 5,05% ročne. Dojednané úroky a úroky z omeškania v uvedenej percentuálnej výške si žalobkyňa uplatňuje odo dňa nasledujúceho po vystavení listiny „Aktuálny stav úveru“, tzn. od 01.07.2018 do zaplatenia. Kapitalizovaná suma týchto úrokov za dobu do 30.06.2018 je žalobu uplatnená tak, ako bola vyčíslená touto listinou.

6. V žalobe ako dôkazy zástupca žalobkyne označil a v prílohe predložil listiny: „zmluva o úvere dostupná pôžička“, „obchodné podmienky pre úver dostupná pôžička, dostupná pôžička - šikovná rezerva“, predpis splátok, všeobecné obchodné podmienky účinné od 23.06.2012, sadzobník poplatkov platný od 01.01.2013, aktuálny stav úveru ku dňu 30.06.2018, čerpanie úveru, výzva na úhradu dlžnej sumy datovaná 29.09.2015 s poštovým hárkom, upozornenie na zosplatenie úveru datované dňom 15.10.2015 s poštovým hárkom a zmluva o postúpení pohľadávok.

7. Uznesením zo dňa 23.01.2019 č.k. 4Csp 83/2018-71 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovanú na vyjadrenie k žalobe a pripojeným listinám v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie bolo žalovanej riadne doručené dňa 08.02.2019. Žalovaná sa k žalobe a k jej prílohám v stanovenej lehote nevyjadrila.

8. Písomným podaním doručeným súdu dňa 02.04.2019 zástupca žalobkyne žalobu o.i. doplnil tak, že žalovaná sa úver zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 148,07 eur splatných vždy k 14. dňu v mesiaci počnúc dňom 14.05.2013. Mesačná splátka 148,07 eur pozostáva zo splátky istiny a úrokov vo výške 140 eur a poplatku za poistenie vo výške 8,07 eur určenej podľa sadzobníka banky. Žalovaná uhradila celkom len 3.665,45 eur. Uviedol, že žalobkyňa súhlasí s prípadným splácaním dlhu žalovanou v mesačných splátkach po 90 eur, vypočítaných pri splatnosti celého peňažného dlhu do 10 rokov, pod hrozbou straty výhody splátok .

9. Okresný súd Kežmarok o žalobe žalobkyne rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobkyne č.k. 4Csp 83/2018-96 zo dňa 28.05.2019. Tento kontumačný rozsudok na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 07.05.2020 č.k. 12CoCsp 1/2020-137 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Okresný súd Kežmarok vec opakovane prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 29.09.2020 v neprítomnosti žalobkyne, ktorá na pojednávanie bola riadne a včas predvolaná, a ktorá písomným podaním doručeným súdu dňa 25.09.2020 požiadala o prejednanie a rozhodnutie veci na základe predložených listinných dôkazov v jej neprítomnosti. Žalovaná na pojednávaní poprela, že by žalobkyňi niečo dlžila. Uviedla, že všetko čo mala zaplatiť, zaplatila, a tiež že žiadne papiere od banky nedostala. Súd na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

11. Žalovaná nepoprela a súd vykonaným dokazovaním nepovažoval za spochybnené tvrdenie žalobkyne, že na základe zmluvy uzavretej žalovanou a Poštovou bankou a.s., Dvořákovu nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 (ďalej len „Poštová banka a.s.“) dňa 25.04.2013 bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 6.000 eur, a že žalovaná sa zaviazala za podmienok dohodnutých v zmluve platiť banke pravidelne mesačné splátky (ďalej len „zmluva o úvere“). Tieto skutočnosti zhodne vyplývajú z listiny predloženej žalobkyňou označenej ako „Zmluva o úvere dostupná pôžička“, číslo zmluvy 3047630013. Listina obsahuje o.i. nasl. údaje: „Výška úveru 6.000 eur“, „Celk. výška nákl. 4.017,55 eur“, „Úrok. sadzba % p.a. 19,00“, „Výška mes. spl. 148,07 eur“, „Počet mes. splátok 72“, „Dátum koneč. splatnosti

14.4.2019“, „Dátum prvej platby do 14.5.2013“, „RPMN banky v % 20,74“ a „Poistenie: Základný súbor poistenia“.

12. Žalovaná v konaní poprela tvrdenie žalobkyne, že svoj peňažný záväzok zo zmluvy o úvere splnila len čiastočne, keď do podania žaloby zaplatila len 3.665,45 eur. Uviedla, že zaplatila všetko, čo zaplatiť mala. Podľa § 151 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné. Žalovaná na tvrdenie, že žalobkyni nič nedlží, tzn. že svoj peňažný záväzok zo zmluvy o úvere, ktorej uzavretie nepoprela, celý splnila, neuviedla žiadne skutkové okolnosti. Preto súd popretie tvrdenia žalobkyne žalovanou, že peňažný záväzok zo zmluvy o úvere splnila len čiastočne, nepovažoval za účinné. Súd vychádzal z tvrdení žalobkyne podložených listinnými dôkazmi v spise, a to „Aktuálny stav úveru ku dňu: 30.06.20018“, „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru, datovaná dňom 28.09.2015, a „...Výzva na úhradu dlžnej sumy „ datovaná dňom 15.10.2015, podľa ktorých žalovaná dohodnuté splátky riadne a včas neplatila. Podľa listiny „Aktuálny stav úveru ku dňu: 30.06.20018“ ku dňu 30.06.2018 nesplatená časť istiny úveru predstavovala 4.930,79 eur, dlžné zmluvné úroky a úroky z omeškania 1.755,15 eur a 1.608,26 eur, spolu 3.363,14 eur.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, tzn. dňa 25.04.2013 (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Vychádzajúc z cit. ust. § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom. Môže ňou byť ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Spotrebiteľskou zmluvou je teda vždy založený právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ. Zmluva o úvere, ktorú ako zmluvný typ upravuje ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, patrí síce medzi absolútne obchodné vzťahy, tzn. že vždy sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka (§ 261 Obchodného zákonníka). Avšak v prípade, ak účastníkom takéhoto absolútneho obchodného záväzkového vzťahu je spotrebiteľ, takýto vzťah nadobúda aj spotrebiteľský charakter. V takomto prípade vzťah má zmiešaný spotrebiteľsko - obchodný charakter, ktorý sa prejaví v tom, že sa naň budú aplikovať aj normy spotrebiteľského práva ako *lex specialis*.

17. Súd nemal vážnejšie pochybnosti o tom, že zmluva o úvere v prejednávanej spore má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaná má v právnom vzťahu ňou založenom postavenie spotrebiteľa. Záver, že žalovaná zmluvu uzavrela ako spotrebiteľ, tzn. že pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, nebol medzi stranami sporný, a v konaní nevyšli najavo žiadne skutočnosti, ktoré by tento záver dôvodne spochybnili. Súd tu poukazuje na samotnú argumentáciu žalobkyne v priebehu sporu, v rámci ktorej poukazovala na normy spotrebiteľského práva (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákon. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Veriteľom, s ktorým žalovaná zmluvu o úvere uzavrela, je banka, ktorej predmetom podnikateľskej činnosti podľa obchodného registra bolo a je o.i. poskytovanie platobných služieb, prijímanie vkladov a poskytovanie úverov.

18. Záväzkový právny vzťah, ktorý je predmetom tohto sporu, vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere, na základe ktorej bol žalovanej Poštovou bankou a.s. poskytnutý úver, teda z tzv. bankového úveru. Pohľadávku zo zmluvy o bankovom úvere si pritom v danej veci neuplatňuje banka, ktorá úver žalovanej poskytla, ale s poukazom na zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018 žalobkyňa ako nebankový subjekt.

19. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorá podlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska, a ktorej základné právne postavenie vymedzuje zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „Zákon o bankách“). Podľa § 2 Zákona o bankách banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá je úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú.v. EÚ L 176, 27.6.2013), a ktorá má bankové povolenie. Inú právnu formu banky tento zákon zakazuje. Banka môže bankové činnosti vykonávať iba na základe bankového povolenia podľa osobitného predpisu (Čl. 4 ods. 1 bod 42 nariadenia (EÚ) č. 575/2013) a v rozsahu a za podmienok uložených týmto povolením alebo ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi (napr. § 12 až 34 zákona č. 747/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

20. V uvedenom právnom kontexte je potrebné posudzovať aj činnosť banky spočívajúcu v postupovaní jej pohľadávok. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže v existujúcom záväzkovom vzťahu dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv a povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku a preto na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje súhlas dlžníka. Všeobecnú právnu úpravu postúpenia pohľadávky obsahuje Občiansky zákonník v ust. § 524 a nasl.

21. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

22. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

23. Podľa § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia.

24. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

25. Podľa § 92 ods. 8 veta prvá a druhá veta Zákona o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len postupník), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.

26. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

27. Cit. všeobecné ustanovenia § 524 ods. 1 a § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre postúpenie pohľadávky vyžadujú vždy písomnú formu, a súčasne stanovujú, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Vychádzajúc z ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie pohľadávky potrebné. Zákon o bankách ako osobitný právny predpis v cit. ust. § 92 ods. 8 upravuje osobitné podmienky, za ktorých možno alebo nemožno postúpiť peňažnú pohľadávku patriacu banke, teda tzv. bankovú pohľadávku, buď inej banke alebo inému subjektu, ktorý nie je bankou. Postúpenie pohľadávky, ktoré je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, je teda v rozpore so zákonom a podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky v rozpore so zákonom je vylúčené (zakázané).

28. Na podporu tohto svojho právneho záveru súd vzhľadom aj na súdu známu argumentáciu žalobcov v značnom množstve obdobných sporov, spočívajúcu v tom, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách upravuje iba výnimky z bankového tajomstva a nie podmienky pre platné postúpenie pohľadávky bankou, poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.04.2018 sp.zn. 1Cdo 147/2017 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR pod č. 60/2018, podľa ktorého: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon“. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky okrem iného konštatuje, že: „...v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade zákona o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka...následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť.“

29. Súd tu poukazuje tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.3.2018 sp.zn. 7Cdo 26/2017, podľa ktorého: „...podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu v prejednávanej veci než tú, že podmienky § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka svoju pohľadávku postúpiť inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).“

30. Do pozornosti súd dáva tiež dôvodovú správu k cit. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, podľa ktorej zavedenie tohto ustanovenia do Zákona o bankách má motivovať banky k tomu, aby robili kroky smerujúce k ukončeniu záväzkových vzťahov pri dlhodobom nesplácaní úverov dlžníkmi, a aby počas trvania zmluvných vzťahov iba nepripisovali úroky, poplatky a rôzne sankcie, a dlhy tak nezvyšovali. Takéto správanie bánk nespĺňalo požiadavku prístupu banky ako dodávateľa k spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou tak, ako to vyplýva zo zákona o spotrebiteľoch. Nebolo tiež v záujme spotrebiteľov, aby po uzavretí spotrebiteľskej zmluvy o úvere banka kedykoľvek počas trvania zmluvného vzťahu postupovala pohľadávku voči nim tretej osobe, ktorá nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu Zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

31. V predmetnom spore si nárok na zaplatenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy o tzv., bankovom úvere uplatnila žalobkyňa ako nebankový subjekt s tvrdením, že predmetná banková pohľadávka jej bola Poštovou bankou a.s. postúpená na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018. Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych záverov súd sa preto v spore zaoberal najprv skúmaním splnenia (okrem všeobecných zákonných podmienok postúpenia pohľadávky) aj osobitných zákonných podmienok pre postúpenie tejto pohľadávky bankou na žalobkyňu upravených v cit. ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Bolo pritom na žalobkyňu, ktorá sa domáhala na žalovanej zaplatenia pohľadávky postúpenej jej bankou, aby uviedla všetky rozhodujúce tvrdenia, z ktorých vyplýva splnenie všetkých, vrátane týchto osobitných zákonných podmienok platného postúpenia pohľadávky, a svoje tvrdenia podložila dôkazmi.

32. Cit. ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách definuje niekoľko podmienok pre postúpenie pohľadávky bankou, ktoré musia byť všetky kumulatívne splnené. Základnou podmienkou je to, aby postupovaná banková pohľadávka alebo jej časť bola v čase postúpenia splatná. Ďalšou je nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti splatného peňažného záväzku voči banke, a to napriek riadnej písomnej výzve banky, aby pohľadávku splnil. Druhá veta § 92 ods. 8 Zákona o bankách upravuje situáciu, kedy banka aj napriek splneniu uvedených podmienok postúpiť pohľadávku nebude môcť, a to vtedy, keď klient v čase medzi splnením uvedených podmienok a uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky svoj splatný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní. To však neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku voči banke bude trvať kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Tzn. znamená, že právo postúpiť

pohľadávku v prípade omeškania presahujúceho jeden rok aj pri splnení omeškaného peňažného záväzku v plnom rozsahu veriteľovi ostáva.

33. Podľa zmluvy o úvere v danej veci uzavretej dňa 25.04.2013 žalovaná mala úver vrátiť a zaplatiť náklady s ním spojené v 72 pravidelných mesačných splátkach vo výške 148,07 eur (z toho 8,07 eur poplatkov za poistenie) s tým, že prvú splátku mala zaplatiť dňa 14.05.2013 a poslednú dňa 14.04.2019. Žalobkyňa tvrdí, že banka jej písomnou zmluvou o postúpení pohľadávok predloženou v spore zo dňa 25.10.2018 postúpila celú svoju pohľadávku zo zmluvy o úvere spolu s jej príslušenstvom (zmluvnými úrokmi a úrokmi z omeškania) s tým, že k tzv. predčasnému zosplatneniu pohľadávky došlo listom zo dňa 15.10.2015. Je teda zrejmé, že postúpenie celej pohľadávky zo zmluvy o úvere bankou na žalobkyňu by mohlo byť platné, len ak pohľadávka bola bankou riadne predčasne zosplatnená, čo však žalobkyňa v konaní nepreukázala.

34. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

35. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

36. Citované ustanovenie Občianskeho zákonníka na jednej strane sleduje, aby dodávateľ pri neplnení povinnosti spotrebiteľom dosiahol splatnosť celej pohľadávky. Zároveň však sleduje aj zamedzenie tejto možnosti v prípade, ak nesplnenie povinnosti zo strany spotrebiteľa bude iba krátkodobé, nepresahujúce dobu 3 mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky. Preto podmienkou účinnosti výzvy veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky (za predpokladu, že takéto právo bolo dohodnuté), tzn. predčasného zosplatnenia celej pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy je, že dodávateľ v zákonom stanovenej lehote nie kratšej 15 dní upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Zákon pritom nestanovuje, kedy dodávateľ toto právo musí uplatniť najneskôr. Avšak bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné.

37. Podľa listiny „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ datovanej dňom 29.09.2015 obsahom tohto listu je upozornenie banky adresované žalovanej, že ku dňu 28.09.2015 je jej pohľadávka zo zmluvy o úvere pozostávajúca z omeškaných splátok vo výške 652 eur, poplatkov 36,15 eur a poistného 0 eur viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, výzva na zaplatenie tejto dlžnej sumy do 15 kalendárnych dní od jej doručenia, a upozornenie, že v prípade nezaplatenia dlžnej sumy v stanovenej lehote banka je oprávnená podľa § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásiť predčasnú splatnosť celého úveru (bez uvedenia konkrétneho ustanovenia zmluvy o úvere). Listina neobsahuje špecifikáciu a ani uvedenie počtu splátok, s ktorými mala byť žalovaná ku dňu 28.09.2015 v omeškaní, a z ktorých má pozostávať dlžná suma 652 eur. Podľa listiny „Aktuálny stav úveru ku dňu: 30.06.2018“, žalovaná sa prvý krát dostala do omeškania so zaplatením splátky splatnej dňa 14.12.2014, ktorú zaplatila len vo výške 123,02 eur. Splátky splatné v dňoch 14.01.2015, 14.02.2015, 14.03.2015 a 14.04.2015 žalovaná nezaplatila vôbec. Podľa časti listiny „Zaplatené splátky“, na ktorú žalobkyňa v žalobe poukázala, dňa 20.05.2015 žalovaná zaplatila 111,07 eur, a následne počnúc dňom 18.02.2016 do 20.02.2017 poukázala 12 x 50 eur. Podľa časti „Plán splátok - splatené“, žalovaná v máji 2015 zaplatila 159,07 eur (151 eur + 8,07 eur), v júni, júli a auguste 2015 po 151 eur, a naposledy v septembri 2015 59,35 eur.

38. Na základe uvedených zistení súd z listiny „Aktuálny stav úveru ku dňu: 30.06.2018“, bez ďalšieho, nemohol bez dôvodných pochybností vysloviť záver v otázke, či vôbec, a v akej výške žalovaná platila splátky v mesiacoch máj až september 2015. Listina je v tomto smere nezrozumiteľná. Žalobkyňa neuviedla v konaní žiadne tvrdenia, ktoré by tento jej nedostatok odstránili. Upozornenie zo dňa 28.09.2015 neobsahuje žiadnu špecifikáciu splátok, a ani uvedenie počtu splátok, s ktorými mala byť žalovaná ku dňu 28.09.2015 v omeškaní, a z ktorých má pozostávať dlžná suma 652 eur. Na základe listiny „Aktuálny stav úveru ku dňu: 30.06.2018“, možno iba konštatovať, že žalovaná v čase vyhotovenia upozornenia banky, tzn. ku dňu 28.09.2015, bola v omeškaní so zaplatením splátok splatných 14.12.2014 (nezaplatená celá výška splátky), 14.01.2015, 14.02.2015, 14.03.2015 a 14.04.2015, a že so zaplatením týchto splatných splátok bola ku dňu 28.09.2015 v omeškaní viac ako 3

mesiace. Nie je však zrejmé, či žalovaná aj ďalšie splátky splatné v mesiacoch máj až september 2015 zaplatila, a či žalobkyňa listom zo dňa 28.09.2015 žalovanú upozornila na omeškanie splatných splátok splatných do 14.05.2015, ale splátok splatných neskôr.

39. Podľa listiny „Vec: Výzva na úhradu dlžnej sumy,“ datovanej dňom 15.10.2015 obsahom tohto listu je oznámenie banky, že nakoľko žalovaná svojim konaním porušila svoje zmluvné povinnosti, pohľadávky zo zmluvy o úvere sa podľa obchodných podmienok (bez bližšej špecifikácie konkrétneho ustanovenia) stala ku dňu 15.10.2015 splatnou. Z listiny, bez ďalšieho, taktiež nie je zrejmé, pre omeškanie žalovanej s ktorými splátkami banka celú pohľadávku zo zmluvy o úvere týmto listom predčasne zosplatnila.

40. Aj za predpokladu, že by súd vychádzal zo záveru, že banka celú pohľadávku zo zmluvy o úvere predčasne zosplatnila pre nezaplatenie splátok splatných v mesiacoch 12/2014 - 04/2015, s ktorými bola žalovaná v omeškaní viac ako tri mesiace (čo však v konaní žalobkyňa nepreukázala), súd za rozhodujúcu pre posúdenie otázky, či listinám „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ datovanej dňom 29.09.2015 a listine „Vec: Výzva na úhradu dlžnej sumy,“ datovanej dňom 15.10.2015, možno priznať účinky právnych úkonov predpokladaných ust. § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, tzn. pre účinné zosplatnenie celej pohľadávky naraz pre nesplnenie splátky, považoval dôkaznú situáciu v spore, kedy žalobkyňa neuviedla žiadne tvrdenia a ničím nepreukázala, že by tieto listiny sa vôbec dostali do dispozičnej sféry žalovanej. Upozornenie a tzv. zosplatnenie celej pohľadávky sú samostatnými jednostrannými adresovanými právnymi úkonmi veriteľa, pre účinnosť ktorých sa vyžaduje, aby sa dostali do dispozičnej sféry dlžníka (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za situácie v danej veci, kedy žalovaná doručenie akýchkoľvek listín od banky na pojednávaní dňa 29.09.2020 výslovne poprela, a žalobkyňa v konaní predložila len poštové hárky, ktoré neobsahujú ani riadnu identifikáciu poštovej zásielky, súd týmto úkonom nemohol bez dôvodných pochybností priznať právne účinky predpokladané cit. právnou úpravou Občianskeho zákonníka.

41. Za dôkaznej situácie, kedy nie je možné prijať záver, že upozornenie zo dňa 28.09.2015 sa vôbec dostalo do sféry žalovanej, nie je možno posúdiť ani splnenie ďalšej zákonnej podmienky, a to podmienky, že banka ako veriteľ listom zo dňa 28.09.2015 upozornila žalovanú ako spotrebiteľa na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v lehote nie kratšej ako 15 dní. Ak upozornenie podľa podacieho hárku bolo skutočne podané na poštu t.j. dňa, teda dňa 28.09.2015, ak by do 15.10.2015 (ku dňu, kedy žalobkyňa celú pohľadávku zosplatnila) malo uplynúť 15 kalendárnych dní, muselo by byť doručené najneskôr dňa 29.09.2015, čo je síce objektívne možné, ale čo žalobkyňa ničím nepreukázala. Účelom ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nepochybne nie je to, aby veriteľ iba vyhotovil písomné upozornenie, formálne vyčkal lehotu 15 dní, a po jej uplynutí vyhotovil písomne uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, bez tohto, aby mal úmysel a skutočne aj poskytol spotrebiteľovi lehotu 15 dní na splnenie omeškaného peňažného dlhu. Žalobkyňa tiež nešpecifikovala (či už v žalobe alebo jednotlivých predložených listinách) a ničím nepreukázala ani existenciu dojednania banky a žalovanej o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré veriteľ môže uplatniť len vtedy, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené, a ktoré je ďalšou zákonnou podmienkou účinného predčasného zosplatnenia celej pohľadávky. Žalobkyňa teda nepreukázala, že by v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky bankou dňa 25.10.2018 bola celá pohľadávka zo zmluvy o úvere tak, ako si ju uplatnila žalobou spolu s jej príslušenstvom, splatná.

42. Prvá veta ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách pre postúpenie pohľadávky bankou na iný subjekt vyžaduje kumulatívne splnenie aj ďalších podmienok (okrem splatnosti postupovanej pohľadávky), a to písomnú výzvu banky uvažujúcej o postúpení nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil, a nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku voči banke. Žalobkyňa v konaní neuviedla, kedy a ako banka žalovanú pred postúpením pohľadávky na žalobkyňu, tzn. pred 25.10.2018, písomne vyzvala na splnenie pohľadávky zo zmluvy o úvere. Okrem listín „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ datovanej dňom 29.09.2015 a listiny „Vec: Výzva na úhradu dlžnej sumy,“ datovanej dňom 15.10.2015, neoznačila a nepredložila súdu žiadne iné dôkazy, a súd vo vzťahu k týmto listinám nepovažoval za preukázané, že sa vôbec dostali do dispozičnej sféry žalovanej tak, ako to predpokladá ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

43. Tu súd vo vzťahu k záveru, že by písomnou výzvou banky na splnenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách mali byť listy z roku 2015, dáva do pozornosti už vyššie spomínanú dôvodovú

správu k cit. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Podľa tejto správy zavedenie tohto ustanovenia do Zákona o bankách má motivovať banky k tomu, aby robili kroky smerujúce k ukončeniu záväzkových vzťahov pri dlhodobom nesplácaní úverov dlžníkmi, a súčasne tiež aby počas trvania zmluvných vzťahov iba nepripisovali úroky, poplatky a rôzne sankcie, a dlhy tak nezvyšovali. Takéto správanie bánk nespĺňa požiadavku prístupu banky ako dodávateľa k spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou tak, ako to vyplýva zo zákona o spotrebiteľoch. Nie je v záujme spotrebiteľov, aby po uzavretí spotrebiteľskej zmluvy o úvere banka kedykoľvek počas trvania zmluvného vzťahu postupovala pohľadávku voči nim tretej osobe, ktorá nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Nie je však v záujme spotrebiteľov ani to, aby banka počas trvania zmluvného vzťahu iba pripisovala úroky, poplatky a rôzne sankcie. V danom prípade by sa tak jednalo o postúpenie pohľadávky bankou po 3 rokoch od písomnej výzvy spotrebiteľa, počas ktorých banka iba pripisovala žalovanej na účet úroky, poplatky a rôzne sankcie. Takéto správanie banky sa prieči účelu a zmyslu Zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

44. V zmysle zásad platného civilného procesného kódexu je to práve žalobca, ktorý má procesnú povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkazu (dôkazné bremeno). Je to žalobca, ktorý v žalobe okrem iného je povinný uviesť úplné a pravdivé opísanie skutočností rozhodujúcich pre spor a označiť, prípadne pripojiť k žalobe, dôkazy na ich preukázanie (§ 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Úplné a pravdivé opísanie všetkých rozhodujúcich skutočností v žalobe pritom podľa § 132 ods. 2 Civilného sporového poriadku nemožno nahradiť iba odkazom na označené dôkazy. Platný procesný poriadok teda výrazne obmedzuje dôkaznú iniciatívu súdu a dôraz kladie takmer bezvýhradne na strany sporu. Žalobca, ktorý neuvedie všetky rozhodujúce tvrdenia a neoznačí na ich preukázanie dôkazy, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré vychádza zo skutkového stavu zisteného iba na základe ním uvedených tvrdení a predložených dôkazov.

45. V danej veci žalobkyňa neunesla svoju povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť vo vzťahu k splneniu (okrem všeobecných zákonných podmienok postúpenia pohľadávky) aj osobitných zákonných podmienok pre postúpenie uplatnenej pohľadávky Poštovou bankou a.s. na žalobkyňu upravených v cit. ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a v dôsledku toho nepreukázala svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore. Poštová banka a.s. pred postúpením pohľadávky na žalobkyňu mala povinnosť správať sa zákonom prikázaným spôsobom. Preto pokiaľ takéto jej správanie nebolo v konaní preukázané, postúpenie pohľadávky je treba považovať za odporujúce zákonu. Bez splnenia zákonných podmienok pre postúpenie omeškanej úverovej bankovej pohľadávky Poštová banka a.s. nemohla pristúpiť k postúpeniu (je to zákonom zakázané), a takéto postúpenie je pre rozpor so zákonom podľa § 37 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Na absolútnu neplatnosť postúpenia musí súd prihliadnuť aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Takýmto postúpením žalobkyňa nemohla nadobudnúť bankovú pohľadávku, ktorá je predmetom sporu. Bez platného postúpenia pohľadávky nie je daná ani vecná aktívna legitímácia žalobkyne uplatňovať pohľadávku v predmetnom konaní, čo je dôvodom pre zamietnutie žaloby. Aktívna legitímácia v spore je základom žaloby a súd je povinný ju skúmať aj vtedy, ak ju nik nespochybňuje.

46. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaná bola v spore úspešná v celom rozsahu. Preto jej voči žalobkyňi prislúcha právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalovaná si žiadnu náhradu trov konania neuplatnila, zo spisu mu žiadne trovy nevyplývajú. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti výrokom I. - II. tohto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.